

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna (U2020/00176/U H)

Beslut

Linköpings universitet (LiU) har beretts tillfälle att yttra sig över remissen *Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna* och lämnar följande synpunkter.

Skäl till beslut

Sammanfattningsvis har LiU följande synpunkter på remissen:

- LiU motsätter sig förslaget om förändrad skrivning om neuropsykiatriska svårigheter. LiU anser att examensordningen inte ska specificera vissa diagnoser utan istället fokusera på lärares inkluderande arbete för barn och elever i behov av särskilt stöd.
- LiU instämmer i förslaget om sex och samlevnad i lärarutbildningarna.
- Vidare vill LiU framhålla att förslagen kan innebära ett ökat behov av fortbildning eller kompetensutveckling. Det finns en problematik i att mer och mer kunskapsstoff ska in i utbildningarna utan resursökningar eller angivande av vad som bör tas bort eller minskas ner.

Handläggning av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats vid rektors beslutsmöte i närvaro av universitetsdirektören Kent Waltersson, chefsjuristen Christina Helmér, studeranderepresentanten Elin Fägerstam och rektors sekreterare Maria Fält efter föredragning av utbildningsrådet Ragnhild Löfgren.

Delyttranden som har beaktats i beredningen av detta yttrande har lämnats av universitetslektor Eva Bolander efter samråd med programansvariga utbildningsledare vid kansliet för utbildningsvetenskap (se bilaga).

Helen Dannetun

Ragnhild Löfgren

Kopia till:
Styrelsen för Utbildningsvetenskap
Kansliet för Utbildningsvetenskap
Studentkåreerna
Internrevisionen
De fackliga organisationerna

Ragnhild Löfgren, Utbildningsråd, LiU

Yttrande över remiss om Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna

1. Vi motsätter oss förslaget om förändrad skrivning om neuropsykiatriska svårigheter

Vi ser positivt på att förstärka kompetensen hos blivande lärare att anpassa och tillgängliggöra undervisning och lärmiljöer samt kompensera för skillnader i barns och elevers olika förutsättningar. De specialpedagogiska och inkluderande inslagen i lärarprogrammen kan ytterligare utvecklas. Ur ett europeiskt skolutvecklingsperspektiv är strävandena mot mer inkluderande skolsystem och klassrum ett aktuellt politiskt och gemensamt projekt. Se till exempel forskningsöversikten Teacher Professional Learning for Inclusion från European Agency for Special Needs and Inclusive Education (De Vroey, Symeonidou och Watkins 2019). Det aktuella förslaget om förändrade examensordningar vad gäller specialpedagogiska behov hos barn och elever med neuropsykiatriska svårigheter, ger dock andra signaler än en strävan mot mer inkluderande arbetssätt i skolan.

I de specialpedagogiska kurserna i lärarprogrammen vid LiU studeras elevers lärande och utveckling i relation till funktionsvariationer. Att i examensordningarna särskilt fokusera på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ser vi som problematiskt. Dagens lärarutbildning tar ansvar för att förbereda lärare för att arbeta utifrån elevers olikheter och skilda behov, däribland barn och elever i neuropsykiatriska svårigheter. Diagnoser diskuteras i ett pedagogiskt perspektiv i relation till undervisning och lärande. Vi ser hellre att examensordningarna styr övergripande kopplat till lärares arbete med lärande och lärmiljöer för barn och elever i behov av särskilt stöd, och inte specificerar vissa diagnoser. Utgångspunkter för en lärarprofession bör vara pedagogiska och didaktiska frågor, lärande och lärmiljöer, och inte övergripande, breda och komplexa diagnoser, som i sig inte ger pedagogisk vägledning.

Ett särskilt fokus på neuropsykiatriska svårigheter riskerar även att försumma eller osynliggöra andra funktionsnedsättningar och specialpedagogiska behov som lärare möter i sin yrkesutövning. Vår uppfattning är att begreppet neuropsykiatriska

funktionsnedsättningar är tidsbundet och förmodligen står inför framtida förändringar. Examensordningar bör inte styra på den nivå och med den tidsbundenhet som här föreslås. Tilliten till lärosätenas kompetens att bedriva lärarutbildning gör att man borde undvika att specificera särskilda grupper i examensordningarna.

2. Vi instämmer i förslag om sex och samlevnad i lärarutbildningarna

Vi instämmer i förslag om sex och samlevnad i lärarutbildningarna. Dock ställer vi oss frågande till att förskollärarytbildningen undantas. Frågor om sexualitet och relationer är relevanta för alla åldersgrupper och följaktligen är det av vikt att tillse att även förskollärare kan hantera området, på ett åldersadekvat sätt.

För vår del är det också angeläget att påtala att området redan berörs, om än i varierande grad, i de olika lärarprogrammen vid Linköpings universitet. Om området ska prioriteras ytterligare så innebär det att något annat måste nedprioriteras, som ett resultat av det vi brukar kalla stoffträngsel. Ett alternativ hade kunna vara att förslaget hade kombinerats med utökade resurser till lärarutbildningen – i syfte att möjliggöra en utökning av undervisningstiden. I relation till det ställer vi oss frågande till antagandet om att de båda förslagen kan innebära ett ökat behov av fortbildning eller kompetensutveckling men samtidigt bedöms kunna hanteras inom ramen för nuvarande anslag (s. 34 i remissen). Det finns en problematik i att mer och mer ska in i utbildningarna utan resursökningar eller angivande av vad som bör tas bort/minskas.

Handläggning av remissvaret

Detta remissvar har beretts av Eva Bolander, universitetslektor efter samråd med:

- Sofia Kvist Lindholm, universitetslektor, samordnande programansvarig utbildningsledare för lärarprogrammen vid Linköpings universitet
- Lotta Holme, universitetslektor, programansvarig utbildningsledare för specialpedagogprogrammet.--Maria Arvidsson, universitetslektor, programansvarig utbildningsledare för grundlärarprogrammet med *inriktning* mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3
- Sofia Boo, universitetsadjunkt, programansvarig utbildningsledare för grundlärarprogrammet med *inriktning* mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och 4–6
- Helene Elvstrand, universitetslektor, programansvarig utbildningsledare för förskollärarytprogrammet och grundlärarprogrammet med *inriktning* mot arbete i fritidshem
- Ingrid Olsson, universitetslektor, programansvarig utbildningsledare för vidareutbildning av lärare (VAL) och vidareutbildning för lärare med utländsk lärarexamen (ULV)
- Helena Köhler, universitetslektor, programansvarig utbildningsledare för

ämneslärarprogrammet 7–9 och gymnasieskolan

-Helena Tsagalidis, programansvarig utbildningsledare för yrkeslärarprogrammet

Tove Mattsson, doktorand

-Eva Bolander, universitetslektor

Jörgen Nissen

Dekan

Området Utbildningsvetenskap

Kopia till:

Eva Bolander

Sofia Kvist Lindholm